

**Følgegruppen for
Miljøstyrelsens Referencelaboratorium for Kemiske og Mikrobiologiske Miljømålinger
Referat af møde 2017/1, den 19. juni 2017**

Til stede

Lis Morthorst Munk (LMU)
Anne Christine Duer (ACD)
Kirsten Harbo (KiHa)
Kirsten J. Andersen (KJA)
Pernille Weile (PW)
Karina Ørum (KN)
Sven-Erik Lykke (SEL)

Maj-Britt Fruekilde (MBF)
Stine Kjær Ottsen (SJN)

Miljøstyrelsen (NST)
Miljøstyrelsen (MST)
KL (Lemvig Kommune)
DANAK
Danske Vandværker
Eurolab Danmark (HOFOR)
Laboratoriernes Brancheforening (AnalyTech)
Miljølaboratorium A/S)
Referencelaboratoriet (Eurofins Miljø A/S)
Referencelaboratoriet (Eurofins Miljø A/S)

Afbud

Michael Hastrup (MH)
Linda Bagge (LB)
Annika Lindholm (AL)

Miljøstyrelsen (MST)
Miljøstyrelsen (MST)
DANVA (Nordvand A/S)

Dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden
2. Meddelelser
3. Aktiviteter i arbejdsprogram 2017 (oversigt *vedlagt*)
 - 3.1 Metodedatablade
 - 3.2 Ændring af bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger
 - 3.3 Vurdering af måle- og prøvetagningsmetoder
 - 3.4 Undersøgelsesprojekt
 - 3.5 Nyhedsformidling
 - 3.6 Andre aktiviteter
4. Input til arbejdsprogram 2017
5. Økonomi
6. Eventuelt
7. Næste møde

Ad 1. Godkendelse af dagsorden

Den udsendte dagsorden for mødet blev godkendt.

Ad 2. Meddelelser

LMU meddelte, at Styrelsen for Vand og Naturforvaltning pr. 1. februar 2017 er lagt sammen med Miljøstyrelsen under navnet Miljøstyrelsen.

LMU meddelte, at Miljøstyrelsen har udsendt udkast til ændring af bekendtgørelsen om kvalitetskrav til miljømålinger og bekendtgørelsen om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg i høring med høringsfrist den 24. juli 2017.

Ad 3. Aktiviteter i arbejdsprogram 2017

Oversigt over alle aktiviteter i arbejdsprogrammet for 2017 var udsendt med dagsordenen. Oversigten er indsat som sidste side i dette referat.

Ad 3.1 Metodedatablade

Metodedatablad M036 Turbiditet er opdateret i form af ændring af metodereference til DS/EN ISO 7027-1, da DS/EN ISO 7027 er tilbagetrukket og erstattet af DS/EN ISO 7027-1. Anvendelsesområdet er desuden opdateret til at omfatte returskyllevand fra svømmebassin. Metodedatabladene MM0007 Enterokokker i slam, kompost og biomasse og MM0012 Kimtal ved 37 °C er opdateret i form af redaktionelle ændringer. I MM0012 er der desuden åbnet for, at fåreblod kan anvendes som alternativ til kalveblod. Metodedatabladene M069 Metaller i grundvand og drikkevand og M070 PAH i jord er nye og forventes at blive juridisk bindende ved den førstkomende ændring af bekendtgørelsen. M069 og M070 er tilgængelige på referencelaboratoriets hjemmeside.

**Følgegruppen for
Miljøstyrelsens Referencelaboratorium for Kemiske og Mikrobiologiske Miljømålinger
Referat af møde 2017/1, den 19. juni 2017**

Ad 3.2 Ændring af bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger

Materialet, som redegør for de ændringer, som er planlagt med den førstkomende ændring af bekendtgørelsen om kvalitetskrav til miljømålinger, der er i høring, er tilgængeligt på referencelaboratoriets hjemmeside.

Referencelaboratoriet præsenterede dets forslag til opdatering af bilag 2.0 – 2.2 i bekendtgørelsen. Henvisninger til internationale standarder er foretrukket frem for specialtilpassede bestemmelser. De enkelte bilag blev gennemgået og godkendt af følgegruppen med følgende kommentarer:

- Bilag 2.0: Det blev anbefalet at se på om forkortelserne, der var foreslået udeladt af bekendtgørelsen, kunne skrives ind andet steds i bekendtgørelsen.
- Bilag 2.1.1: Den nuværende kontrol med laboratoriets interne analysekvalitet er baseret på krav til standardafvigelsen for repeterbarheden, s. På sigt anbefaler referencelaboratoriet, at der i stedet stilles krav til laboratoriernes måleusikkerhed og anvendelse af kontrolkort. For udregning af måleusikkerheder og anvendelse af kontrolkort findes der internationale standarder, der kan tages udgangspunkt i, men der mangler fastsættelse af specifikke kvalitetskrav til maksimal tilladt måleusikkerhed for de enkelte metoder. Følgegruppen tilsluttede sig, at referencelaboratoriet ser på, hvordan krav til måleusikkerhed for mikrobiologiske metoder kan opstilles. I første omgang for nogle enkelte parametre.
Bestemmelsen, der var flyttet fra bilag 2.1.5, om, at dokumentation skal udformes i overensstemmelse med eventuelle retningslinjer, der er udarbejdet af DANAK, slettes, da sådanne retningslinjer ikke findes og heller ikke er planlagt..
- Bilag 2.2: Følgegruppen drøftede, om bekendtgørelsen skal indeholde information om krav til godkendelse af metoder for badevand og drikkevand. MST undersøger, om bestemmelserne skal videreføres.

Ad 3.3 Vurdering af måle- og prøvetagningsmetoder

SJN orienterede om arbejdet med metodekrav for de mikrobiologiske parametre, hvor der er krav om anvendelse af danske standarder, som er mere end 15 år gamle. Arbejdet med enterokokker i slam, kompost og biomasse samt kintal ved 37 °C i bassin vand er afsluttet, og metodetabellene er opdateret som anført under punkt Ad 3.1. Arbejdet med salmonella, E. coli og coliforme bakterier pågår.

Baseret på et udtræk fra Jupiter-databasen har referencelaboratoriet set på, hvilke målemetoder der anvendes i praksis samt opnået analysekvalitet ved bestemmelse af total olie i drikkevand. Med den kommende ændring af drikkevandsbekendtgørelsen er det foreslået, at drikkevandskvalitetskravet for parameteren total olie bortfalder, idet det foreslås videreført som vejledende værdi i vejledning til drikkevandsbekendtgørelsen. Følgegruppen mente, at en ensretning af resultatangivelsen er relevant, og det blev foreslået, at dette evt. kunne anføres i vejledningen til drikkevandsbekendtgørelsen. Følgegruppen tog på den baggrund notatet om total olie til efterretning.

På baggrund af en henvendelse fra DANAK havde referencelaboratoriet gennemgået krav til emballage og ekstraktionstid i Reflab metode 1 og udarbejdet et forslag til opdatering af metodeforskriften. Følgegruppen anbefalede, at referencelaboratoriet desuden ser på, at metoden bliver helt klar på, at kun membranglas kan anvendes som emballage. Desuden anbefalede følgegruppen, at det ikke skal være muligt at fjerne jord fra glasset, hvis der er mere jord i glasset, end metoden foreskriver. Af metodens afsnit 6.2 fremgår, at prøven skal opbevares ved ca. 4 °C i mørke. Det blev foreslået at skrive ind, at transport skal foregå ved 4 °C. I afsnit 5.2 er angivet en anbefalet rystefrekvens på 200 slag pr. min. Der er tvivl om definitionen af et slag. Det blev aftalt, at referencelaboratoriet ser nærmere på dette.

Referencelaboratoriet præsenterede et notat, hvor det på baggrund af et udtræk fra Jupiter-databasen har forsøgt at identificere, hvorfor hyppigheden af resultater med hævede detektionsgrænser for glyphosat og AMPA er øget, efter der blev krav om tilsætning af EDTA under den analytiske procedure. Udtrækket indeholder 15.433 analyseresultater for glyphosat og 15.401 analyseresultater for AMPA for perioden august 2011 til august 2016. Der ses en tendens til, at andelen af resultater med hævet detektionsgrænse er større i borer med et højt indhold af jern, calcium eller kobber, hvilket der ikke umiddelbart er en forklaring på. De undersøgte forhold gav samlet set ikke anledning til identifikation af årsagen til problemet. Følgegruppen tog notatet om glyphosatomålinger til efterretning.

**Følgegruppen for
Miljøstyrelsens Referencelaboratorium for Kemiske og Mikrobiologiske Miljømålinger
Referat af møde 2017/1, den 19. juni 2017**

Ad 3.4 Undersøgelsesprojekt

På arbejdsprogrammet for 2017 er afsat midler til ved laboratorieforsøg at undersøge, om tilsætning af EDTA har en negativ indflydelse på analysekvaliteten. Aktiviteten er fjernet igen, da skrivebordsdelen ikke gav tydelige svar.

Ad 3.5 Nyhedsformidling

Der er udsendt en nyhedsmail i 2017.

Ad 3.6 Andre aktiviteter

Referencelaboratoriet modtager løbende henvendelser fra laboratorier og myndigheder. Som tidligere aftalt, skal spørgsmål og svar, som kan være af almen interesse, lægges på hjemmesiden.

Ad 4. Input til arbejdsprogram 2017

Følgegruppen blev opfordret til at komme med forslag til opgaver under arbejdsprogrammet for 2017, idet der fortsat var udisponerede midler til rådighed. Eventuelle nye opgaver skal udgøre et behov i relation til Miljøstyrelsens administration af reglerne i bekendtgørelsen om kvalitetskrav til miljømålinger. Fastsættelse af kvalitetskrav til mikrobiologiske målinger blev foreslået som nyt punkt. Desuden blev der efterlyst forslag til, om referencelaboratoriet på nogen måder kan fremme analysekvaliteten af pesticider i drikkevand. I arbejdsprogrammet ligger en undersøgelse af, om Reflab metode 4 med enkle modifikationer kan undgå problemstillingen vedrørende utilstrækkelig genfinding af tilsat intern standard. Følgegruppen opfordrede til, at referencelaboratoriet i den forbindelse så på, om krav til opbevaring af prøver under transport og anbefaling om rystefrekvens i metodeforskriften for Reflab 4 kan opdateres.

Ad 5. Økonomi

Økonomioversigt ultimo marts var udsendt.

Ad 6. Eventuelt

Udkast til ændring af bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg blev drøftet.

Ad 7. Næste møde

Næste møde blev aftalt til den 30. oktober 2017.

Hvis der ikke er tilstrækkeligt materiale, vil mødet blive aflyst i god tid, og der vil blive afholdt skriftlig høring af udarbejdet materiale..

Vejen, den 7. juli 2017
Stine Ottsen og Maj-Britt Fruekilde

**Følgegruppen for
Miljøstyrelsens Referencelaboratorium for Kemiske og Mikrobiologiske Miljømålinger
Referat af møde 2017/1, den 19. juni 2017**

Aktiviteter i arbejdsprogram 2017

Nedenstående er vist en status for aktiviteterne i Referencelaboratoriets arbejdsprogram for 2017. Dagsordenen omfatter kun de punkter i arbejdsprogrammet, hvor der har været aktivitet i den forløbne periode.

Aktivitet	Status
3.1 Metodedatablade	M036 Turbiditet M069 Metaller i grundvand og drikkevand M070 PAH i jord MM0007 Enterokokker i slam, kompost og biomasse MM0012 Kimtal ved 37 °C
3.2 Ændring af bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger	Omarbejdning af tekst i bilag 2.0-2.2 Implementering af bilag II og III til drikkevandsdirektivet, se udarbejdet materiale til brug for Miljøstyrelsens forslag til ændring af bekendtgørelsen om kvalitetskrav til miljømålinger, der er i høring til 24. juli 2017: http://www.reference-lab.dk/rapporter/rapporter-kemiske/aendring-af-bekendtg0relse-nr-914.aspx
3.3 Vurdering af måle- og prøvetagningsmetoder	Total olie i drikkevand Målemetoder for mikrobiologiske parametre: - Enterokokker i slam, kompost og biomasse - Kimtal ved 37 °C i bassinvand - E.coli og coliforme bakterier i spildevand, slam, kompost og biomasse samt bassinvand - Salmonella i vand, slam og jord Målemetode for bestemmelse af glyphosat og AMPA (notat vedlagt) Reflab metode 1
3.4 Undersøgelsesprojekt	Målemetode for bestemmelse af glyphosat og AMPA
3.5 Nyhedsformidling	En nyhedsmail er udsendt i 2017